

แนวทางพัฒนาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

The Guidelines for Development of the 21st Century Leadership Skills of School
Administrators under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 7

ชูเกียรติ กรุยกระโทก* และ กานต์ เนตรกลาง**

คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*,**

Chookiat Kruikrathok* and Kant Netklang**

Faculty of Education, Nakhon Ratchasima Rajabhat University*,**

Corresponding author E-mail: Kruikrathok@gmail.com

(Received: October 25, 2024; Revised: November 16, 2024; Accepted: November 26, 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา รวมทั้งสิ้น 144 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นและกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 จำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.982 และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t-test Independent) และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และ 3) แนวทางพัฒนาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 พบว่า 1) ด้านทักษะการมีวิสัยทัศน์ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนงาน สนับสนุนให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และกำหนดทิศทางขององค์กร 2) ด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารสถานศึกษาต้อง เปิดรับสิ่งใหม่ สร้างทางเลือกในการแก้ปัญหาโดยเน้นให้ทุกคนมีส่วนร่วม ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่แตกต่าง 3) ด้านทักษะการสื่อสาร ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีทักษะที่ดีในการสื่อสาร การถ่ายทอดข้อมูลและความคิดเห็นต้องมีความกระชับ ชัดเจน และตรงประเด็น เข้าถึงง่าย และใช้เครื่องมือสื่อสารออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพ 4) ด้านทักษะมนุษยสัมพันธ์ ผู้นำควรฝึกการเห็นอกเห็นใจ ให้เกียรติซึ่งกันและกัน ยอมรับความแตกต่างของแต่ละบุคคล ให้ความสำคัญกับความเสมอภาค 5) ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยี ผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจด้านเทคโนโลยี จัดให้มีการอบรมและพัฒนาทักษะทางเทคโนโลยีสำหรับครู สนับสนุนให้ครูนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

คำสำคัญ: แนวทางพัฒนา, ทักษะภาวะผู้นำ, ศตวรรษที่ 21

Abstract

This research aims to examine the evolution of leadership competencies pertinent to the 21st century among school administrators. 2) Analyze the evolution of leadership competencies among school administrators within the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 7 in the 21st century. Organized based on the dimensions of the educational institution and 3) Framework for Cultivating Leadership Competencies for School Administrators within the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 7 in the 21st Century. The sample group comprised administrators from educational institutions within the jurisdiction of Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 7. The total number of individuals present was 144. Subsequently, a stratified random sampling method was employed, utilizing school size as a criterion for stratification and identifying target groups through the selection of five specific informants. The instruments employed for data collection encompass a questionnaire. The estimation scale comprises a 5-level questionnaire; the IOC ranges from 0.80 to 1.00, demonstrating a reliability of 0.982, alongside the interview process. The statistical methods employed in data analysis encompass percentage, mean, standard deviation, independent t-test analysis, and content analysis. Subsequently, encapsulate the lecture in an essay format.

The findings of the research indicate that 1) the development of 21st-century leadership skills among school administrators was assessed, revealing that both the overall performance and each individual aspect were rated at a high level. The comparison of the 21st Century Leadership Skills among school administrators revealed that, in general and across various aspects, there was no discernible difference. 3) Framework for Cultivating Leadership Competencies for School Administrators within the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 7. It has been observed that 1) Visionary Skills: Educational leaders ought to create avenues for all personnel to engage in strategic planning, encourage participation in decision-making processes, and assist in articulating the organization's trajectory. 2) Creative Thinking Skills: School administrators ought to welcome innovative concepts, cultivate alternatives for addressing challenges by prioritizing engagement, promote the exchange of ideas, and remain receptive to a variety of viewpoints. 3) Communication Skills: It is imperative for school administrators to demonstrate proficiency in communication by articulating information and perspectives with precision, clarity, and brevity. It is imperative that they guarantee accessibility and adeptly utilize online communication tools. 4) Human Skills: It is essential for leaders to cultivate empathy, demonstrate mutual respect, embrace individual differences, and uphold the principle of equality. 5) Technological Proficiency: Administrators ought to have a comprehensive grasp of technological concepts and applications. It is imperative to establish comprehensive training and development initiatives for educators while simultaneously promoting the incorporation of technology within the pedagogical framework.

Keywords: Guidelines for Development, Leadership Skills, The 21st Century

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในศตวรรษที่ 21 นี้เป็นยุคของการเปลี่ยนแปลง ความเปลี่ยนแปลงหลายอย่างเกิดขึ้นในโลก ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมืองการปกครอง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและยากที่จะคาดเดาได้ ดังนั้นทักษะในศตวรรษที่ 21 อาทิเช่น ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสาร ทักษะความเป็นนานาชาติ และทักษะด้านชีวิตและอาชีพ จึงเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนคนไทย ในฐานะการเป็นพลเมืองของโลก ที่มีการดำรงชีวิตท่ามกลางโลกแห่งเทคโนโลยี เศรษฐกิจ การค้าโลกาภิวัตน์ ในระบบเครือข่ายความสมดุลของสิ่งแวดล้อม พลังงาน สังคมเมือง การก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุ ความเป็นโลกส่วนตัวอยู่กับตัวเองมากขึ้น สิ่งเหล่านี้เป็นโจทย์ในการจัดการศึกษาเพื่อรองรับความเป็นศตวรรษที่ 21 เพื่อให้คนไทยมีคุณลักษณะด้านการเรียนรู้ที่สามารถปรับตัวได้อย่างชาญฉลาดเท่าทัน สามารถชี้นำตนเองในการพัฒนาการสร้างงานและตรวจสอบการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างมีสติและด้านศีลธรรม ให้ความเคารพซึ่งกันและกัน มีความซื่อสัตย์และเป็นพลเมืองที่มีคุณค่า (วิจารณ์ พานิช, 2555) แนวทางการพัฒนาทำให้บุคคลมีคุณลักษณะของคนในศตวรรษที่ 21 จึงเป็นเรื่องของการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 ซึ่งผู้ที่จะทำให้การศึกษาเป็นเครื่องมือที่นำไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดก็คือผู้นำสถานศึกษา (อตุลย์ วังศรีคุณ, 2557)

ยุทธศาสตร์ชาติ พุทธศักราช 2561 - 2580 นโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล จะดำเนินนโยบาย ปฏิรูปการศึกษา และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตมุ่งส่งเสริมให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ รวมทั้งเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียนตามความถนัด ใช้ระบบเทคโนโลยีการศึกษาสมัยใหม่ เพื่อให้มีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของโลกสมัยใหม่อย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม สอดคล้องกับกลยุทธ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 กลยุทธ์ที่ 3 ยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7, 2567) เห็นได้ชัดว่า รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 เนื่องจาก เป็นทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนคนไทย ที่มีการดำรงชีวิตท่ามกลางโลกแห่งเทคโนโลยี ทักษะภาวะผู้นำ (Leadership skills) เป็นกระบวนการใช้ความสามารถและความชำนาญในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ และการบริหารงานในองค์กรให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะภาวะผู้นำที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ซึ่งจะต้องเสริมสร้างให้เกิดขึ้นในตัวผู้นำในระดับต่าง ๆ (Victor, n.d. อ้างถึงใน วิโรจน์ สารรัตน์, 2556) ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้นำจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้รับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นและสำคัญต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาและการบริหารตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ ทักษะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยทักษะ ดังนี้ การคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม เทคโนโลยีและดิจิทัล การตัดสินใจผลสัมฤทธิ์ และคุณธรรมจริยธรรม (ชัยยันต์ เพาพาน, 2559)

การพัฒนาทักษะภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่โดยเฉพาะในประเทศไทย จึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องสร้างคุณภาพในตัวผู้นำองค์กรโรงเรียน เพื่อให้มีทักษะในการบริหารงานยุคใหม่ มีความรู้มีดี กว้าง มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ มีนิสัยผู้นำที่แท้จริง มีพฤติกรรมและมีคุณลักษณะของการเป็นผู้นำที่ทรง ประสิทธิภาพ สามารถบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายของการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ ในทางปฏิบัติที่ยั่งยืน ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคไร้พรมแดน จึงต้องแสดงบทบาทความเป็นผู้นำและนำพา องค์กรไปสู่ความสำเร็จตามภารกิจของสถานศึกษาในการพัฒนาประชากร ให้มีคุณลักษณะเหมาะสมกับการ ดำรงชีวิตในโลกไร้พรมแดนได้อย่างมีความสุขและมีคุณลักษณะโดดเด่นเหมาะสม มีความรู้เชิงทฤษฎี ทักษะ บทบาท หน้าที่คุณธรรม เพื่อบริหารสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ สร้างผู้เรียนให้มีความพร้อมในการดำเนินชีวิตในโลกยุคศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีความสุข สามารถตอบสนองต่อการแข่งขันและทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก (ธีระ รุญเจริญ, 2559)

ปัจจุบัน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาบางส่วนยังไม่ให้ความสนใจและขาดทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ไม่มีการถ่ายทอดให้บุคลากรในสถานศึกษาของตนให้รับทราบถึงเป้าหมายและแผนกลยุทธ์ในการดำเนินงาน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ยังไม่บรรลุเป้าหมาย นักเรียนปรับไม่ทันกระแสความเปลี่ยนแปลงทางสังคมทำให้เกิดช่องว่างระหว่างครูและนักเรียน อีกทั้งสถานศึกษายังคงมีปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการศึกษาเพื่อรองรับความต้องการการพัฒนาประเทศ ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากขนาดและความพร้อมในการบริหารจัดการที่แตกต่างกัน สถานศึกษาขนาดใหญ่จะมีความพร้อมและศักยภาพในการบริหารจัดการสูงกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก ที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพที่จะบริหารจัดการตามขนาดและความพร้อมของสถานศึกษานั้นๆ การจะนำพาองค์กรก้าวไปยังเป้าหมายได้นั้น ผู้นำไม่เพียงแต่เป็นผู้นำโดยตำแหน่ง แต่ต้องเป็นผู้นำที่มีทักษะภาวะผู้นำ เนื่องจากเป็นสิ่งที่จะนำองค์กรให้ประสบความสำเร็จตามจุดหมาย ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาทุกขนาดในฐานะผู้นำขององค์กร จึงต้องเป็นผู้ที่สามารถนำทางสถานศึกษาให้ ก้าวไปสู่จุดหมายตามที่ตั้งใจไว้ได้ (ธนวัฒน์ ลิ้มไพบูลย์, 2564)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางพัฒนาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเสนอเป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ให้สามารถบริหารงานภายในสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อย่างเหมาะสมและบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

2.2 เพื่อเปรียบเทียบทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

2.3 เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 จำนวนทั้งสิ้น 225 คน

3.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา จำนวนทั้งสิ้น 144 คน จำแนกเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 86 คน และสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่ จำนวน 58 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970) จากนั้นดำเนินการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดสถานศึกษาเป็นชั้นภูมิ แล้วกำหนดจำนวนให้เป็นไปตามสัดส่วนโดยเทียบบัญญัติไตรยางค์ และสุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลาก ทำให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

สถานภาพการดำรงตำแหน่ง	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
สถานศึกษาขนาดเล็ก	134	86
สถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่	91	58
รวม	225	114

ที่มา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

3.3 กลุ่มเป้าหมาย ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน โดยเลือกแบบเจาะจงตามคุณสมบัติ ดังนี้

3.3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโททางด้านการบริหารการศึกษา

3.3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี

3.3.3 ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความโดดเด่นด้านภาวะผู้นำ ที่ได้รับการยกย่องจากองค์กรวิชาชีพ หรือ มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าเชี่ยวชาญ หรือได้รับคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งสำคัญในหน่วยงานการศึกษาหรือในองค์กรวิชาชีพทางการศึกษา

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบบชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) รายข้ออยู่ระหว่าง 0.80-1.00 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.982 และแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งมีโครงสร้าง เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (Independent t -test)) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

4. ผลการวิจัย

4.1 ผลการวิเคราะห์ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 โดยภาพรวมและรายด้าน

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ภาพรวมและรายด้าน

ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. ด้านทักษะการมีวิสัยทัศน์	4.20	0.31	มาก	4
2. ด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์	4.22	0.38	มาก	3
3. ด้านทักษะการสื่อสาร	4.22	0.37	มาก	2
4. ด้านทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	4.26	0.35	มาก	1
5. ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยี	4.18	0.29	มาก	5
รวม	4.22	0.17	มาก	

จากตารางที่ 2 ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.22, S.D. = 0.17) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X}$ = 4.26, S.D. = 0.35) รองลงมา คือ ด้านทักษะการสื่อสาร ($\bar{X}$ = 4.22, S.D. = 0.37) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยี ($\bar{X}$ = 4.18, S.D. = 0.29)

4.2 ผลการเปรียบเทียบเปรียบเทียบทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ด้านที่	ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7	สถานศึกษา ขนาดเล็ก		สถานศึกษา ขนาดกลางและ ขนาดใหญ่		t	p
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านทักษะการมีวิสัยทัศน์	4.25	0.39	4.24	0.32	-1.21	.23
2	ด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์	4.19	0.40	4.26	0.35	-1.07	.29
3	ด้านทักษะการสื่อสาร	4.20	0.36	4.25	0.38	-0.74	.46
4	ด้านทักษะมนุษยสัมพันธ์	4.25	0.39	4.27	0.28	-0.41	.69
5	ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยี	4.20	0.32	4.17	0.23	0.61	.55
รวม		4.20	0.18	4.24	0.17	-1.15	.82

จากตารางที่ 3 พบว่า ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4.3 แนวทางพัฒนาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยมีแนวทางการพัฒนาตามรายละเอียดดังนี้

1) ด้านทักษะการมีวิสัยทัศน์ มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนงาน 2) สนับสนุนให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การกำหนดทิศทางขององค์กร เพื่อสร้างความรู้สึกรักและเป็นเจ้าของร่วมกัน และ 3) มีการเสริมแรงเมื่อบุคลากรทำงานได้สำเร็จตามเป้าหมาย

2) ด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์ มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องร่วมกับบุคลากรภายในสถานศึกษาวางแผน เปิดรับสิ่งใหม่ สร้างทางเลือกในการแก้ปัญหาโดยเน้นให้ทุกคนมีส่วนร่วม 2) ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น 3) ส่งเสริมให้บุคลากรกล้าที่จะคิดนอกกรอบ 4) สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ จะช่วยทำให้เกิดแนวคิดสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพ และ 5) ผู้นำควรมีทักษะในการการสะท้อนคิดอย่างสร้างสรรค์เพื่อช่วยปรับแนวคิด ทักษะคิดของบุคลากรให้ดีขึ้น

3) ด้านทักษะการสื่อสาร มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีทักษะในการมองเห็นภาพรวม และการแยกแยะเนื้อหา พัฒนาการคิดวิเคราะห์ การเชื่อมโยงและถ่ายทอดความรู้ที่มีหรือรับมาจากภายนอกสู่สถานศึกษา 2) กระจายอำนาจการตัดสินใจและความรับผิดชอบให้แก่บุคลากร เพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างรวดเร็วและสำเร็จตามเป้าหมาย 3) มีทักษะที่ดีในการสื่อสาร การถ่ายทอดข้อมูลและความคิดเห็นต้องมีความกระชับ ชัดเจน และตรงประเด็น เข้าถึงง่าย และใช้เครื่องมือสื่อสารออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าใจข้อมูลได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว และ 4) เป็นต้นแบบในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และส่งเสริมสนับสนุนให้ครูนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการทำงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็นในองค์กร

4) ด้านทักษะมนุษยสัมพันธ์ มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ 1) ผู้บริหารควรเป็นผู้ฟังที่ดี การรับฟังอย่างจริงจังจะช่วยให้เข้าใจปัญหาและความต้องการของทีม ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดี และสามารถนำความคิดเห็นที่หลากหลายไปใช้ในการพัฒนาองค์กร 2) ผู้นำควรฝึกการเห็นอกเห็นใจและพยายามเข้าใจมุมมองของผู้อื่นก่อนที่จะตัดสินใจ ให้เกียรติซึ่งกันและกัน

ยอมรับความแตกต่างของแต่ละบุคคล และ 3) ให้ความสำคัญกับความเสมอภาค ซึ่งจะส่งผลให้บรรยากาศมีความอบอุ่น การทำงานราบรื่น มีความสุขและสร้างความร่วมมือที่แข็งแกร่งในองค์กร

5) ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยี มีแนวทางพัฒนาดังนี้ 1) ผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจด้านเทคโนโลยี จัดให้มีการอบรมและพัฒนาทักษะทางเทคโนโลยีสำหรับครู 2) สร้างครูแกนนำที่มีความรู้ความสามารถเพื่อถ่ายทอดให้กับครูท่านอื่น 3) สนับสนุนให้ครูนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน กระตุ้นให้ครูใช้และเลือกใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียนและเนื้อหาวิชา 4) จัดให้มีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยี เช่น การใช้สื่อการเรียนรู้ดิจิทัล ห้องเรียนออนไลน์ หรือแพลตฟอร์มสำหรับการเรียนรู้ที่เปิดกว้าง ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายและทันสมัย และ 5) สร้างแรงจูงใจให้ครูกล้าที่จะนำนวัตกรรมทางการสอนมาใช้ เพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนต้อง

5. สรุปและอภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ผู้วิจัยมีประเด็นที่นำมาอภิปรายดังนี้

5.1 ผลการศึกษาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ผลปรากฏ ดังนี้

5.1.1 ผลการศึกษาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านทักษะมนุษยสัมพันธ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลต่าง ๆ ในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี ทั้งครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน สามารถสร้างความร่วมมือ สื่อสารได้ชัดเจน เข้าใจและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พงษ์สวัสดิ์ สีหจันทร์ (2562) กล่าวว่า ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์เป็นศาสตร์ ที่มีประโยชน์ในการอยู่ร่วมกันเป็นสังคมของมนุษย์ ตั้งแต่ชุมชนไปจนถึงครอบครัว มนุษย์สัมพันธ์มีบทบาท และความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างสถาบันหรือองค์การทางสังคม เพราะจะทำให้มนุษย์เรียนรู้ที่จะ ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น และยอมรับบุคคลอื่นบนพื้นฐานของความ เป็นมนุษย์เท่ากัน เรียนรู้ที่จะสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน การสร้างความร่วมมือร่วมใจกัน การลดปัญหาความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นได้ ดังนั้น ผู้บริหารจำเป็นจะต้องอาศัยทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์เพื่อสร้างความร่วมมือร่วมใจจากเพื่อนร่วมงานหรือบุคคลอื่น จึงจะสามารถบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับแนวคิดของ แก้วมณี โสพิณ (2563) คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ด้านมนุษยสัมพันธ์ คือผู้บริหารต้องสามารถสร้างความเป็นทีมได้ยิ้มแย้ม แจ่มใส มีความจริงใจ อภัยยอติและให้เกียรติผู้อื่น รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลทั่วไปมีการเสริมแรงในทางบวกอยู่เสมอ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี มีความเข้าใจ ช่วยเหลือ เอื้ออาทรและเป็นกันเองกับผู้ร่วมงาน

5.1.2 ผลการศึกษาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยี โดยภาพรวมและรายข้อ พบว่าข้อ 7 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนอย่างสร้างสรรค์ เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนยังขาดอุปกรณ์หรืออินเทอร์เน็ตที่เพียงพอสำหรับการใช้เทคโนโลยี ครูขาดความรู้ ทักษะและความมั่นใจในการใช้เทคโนโลยี โดยเฉพาะการใช้เครื่องมือใหม่ๆ ในการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับแนวคิด ของอมรรัตน์ จินดา และ เอกนถุน บางท่าไม้ (2559) กล่าวว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาสำหรับสถานศึกษาจะประสบผลสำเร็จไม่ได้ถ้าขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ และทักษะ ในการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษาและนักเรียน และสอดคล้องกับแนวคิดสุวัฒน์ ธรรมสุนทร (2555) กล่าวว่า การขาดการจัดการหรือสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา ระดับสูง การที่จะนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้งานในสถานศึกษา ถ้าขาดซึ่งความสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา

ระดับสูงแล้ว ก็ถือว่าไม่ประสบผลสำเร็จตั้งแต่ยังไม่ได้เริ่มต้น การได้รับความมั่นใจจากผู้บริหารระดับสูงเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญ และจำเป็นที่จะทำให้การนำเทคโนโลยี สารสนเทศมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ

5.2 ผลการเปรียบเทียบทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ผลปรากฏ ดังนี้

5.2.1 ผลการเปรียบเทียบทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารไม่ว่าจะปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลางหรือขนาดใหญ่ต่างก็มีความสามารถในการ เรียนรู้พฤติกรรมของบุคคล สามารถโน้มน้าว จูงใจบุคคลอื่นให้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ มี คุณธรรมจริยธรรมในการบริหาร สามารถพัฒนาตนเอง พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนของครู พัฒนาหลักสูตรให้ ทันสมัย ส่งผลให้ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 มีความใกล้เคียงกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของคณะนิงนิตย์ กิจวิธิ (2561) ศึกษาวิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดต่างกันมีคุณลักษณะของผู้บริหาร สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับแนวคิดของมนต์รัก วงศ์พุทธะ และคณะ (2564) กล่าวว่า ผู้บริหารจะต้องมีภาวะผู้นำเพื่อสร้างศรัทธาบรรณิ จูงใจให้ครูปฏิบัติงาน ให้บรรลุเป้าหมายโดยเต็มใจและ สุดความสามารถ เพราะภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะ ทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ ตามมาตรฐาน การศึกษาที่กำหนด ภาวะผู้นำเป็นส่วนที่จะดึงความรู้ความสามารถต่าง ๆ ในตัวผู้บริหารออกมาใช้ ช่วยประสานความขัดแย้ง ต่าง ๆ ภายในหน่วยงาน ช่วยโน้มน้าวชักจูงใจให้บุคลากร พุ่มเทศความรู้ความสามารถให้แก่องค์การ

5.2.2 ผลการเปรียบเทียบทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีจำนวน 2 ข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งผู้วิจัยสนใจประเด็น ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการมองภาพอนาคต เพื่อกำหนดเป้าหมาย และมีทิศทางการปฏิบัติที่ชัดเจนให้แก่บุคลากรสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก อาจมีทรัพยากรและการสนับสนุนน้อยกว่าสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่ ผู้บริหารอาจต้องพึ่งพาทรัพยากรที่จำกัดใน การวางแผน ทำให้การกำหนดเป้าหมายและทิศทางการปฏิบัติอาจไม่ชัดเจนหรือมีการปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์สอดคล้อง กับแนวคิดของพรพล คำสมาน และคณะ (2562) กล่าวว่า โรงเรียนขนาดเล็ก ขาดทั้งอุปกรณ์ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทำให้ ประสิทธิภาพในการเรียนการสอนลดลง เพราะการเข้าถึงเทคโนโลยี เทคโนโลยีกลายเป็นส่วน หนึ่งของชีวิต เด็กรุ่นใหม่จะ ใช้ เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ บุคลากรในสถานศึกษาก็จำเป็นต้องเป็นคนที่สามารถ นำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการ สอนพร้อมทั้งใช้เป็นเครื่องมือในการค้นคว้าพัฒนาความรู้ของตนเอง ขณะเดียวกันยังจะต้องสามารถนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการ บริหารจัดการสถานศึกษาอีกด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของ เจริญ ฆวนะไพศาล (2563) กล่าวว่าผู้บริหารควรมีสมรรถนะ และเป็นผู้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อสร้าง แรงบันดาลใจ กระตุ้นให้บุคลากรใช้เทคโนโลยีควรจัดทำแผนกลยุทธ์ที่ มีการเชื่อมโยงเทคโนโลยีและปรับเปลี่ยน วิสัยทัศน์การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

5.3 แนวทางพัฒนาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 พบว่า

5.3.1 ด้านทักษะการมีวิสัยทัศน์พบว่า ผู้บริหารควรสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการมีส่วนร่วมสามารถสร้างความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าขององค์กร และกระตุ้นให้บุคลากรรู้สึกว่าคุณค่า และมีความสำคัญในกระบวนการพัฒนาองค์กร นอกจากนี้ การที่บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจจะช่วยให้พวกเขามี ความมุ่งมั่นและรับผิดชอบต่อเป้าหมายและพันธกิจขององค์กรมากขึ้นสอดคล้องกับแนวคิดของ พงษ์สวัสดิ์ สีหาจันทร์ (2562)

กล่าวว่า การที่ผู้บริหารสร้างความเข้าใจในองค์การเกี่ยวกับ เป้าหมายขององค์การ รวมถึงความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ภายในองค์การ มีการสร้างความชัดเจนของวิสัยทัศน์ พันธกิจ เพื่อให้บุคลากรในองค์การได้รับทราบการแสดงวิสัยทัศน์และพันธกิจในองค์การ มีการพูดหรือการเขียนที่มีประสิทธิภาพ การออกคำสั่งให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้าใจได้ถูกต้องและแสดงให้เห็นถึงความเป็นผู้นำ มีการกำหนดกลยุทธ์เพื่อส่งผ่านประชมติ มีการชักชวนให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์กับองค์การ การสร้างความร่วมมือภายในองค์การอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างโอกาสให้ครูและบุคลากรได้พัฒนาความร่วมมือและสร้างความสามัคคีในองค์กร และสอดคล้องกับแนวคิดของ พระมหาประยูร ธีรวโร (2565) กล่าวว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในการบริหารองค์กรที่มีพลังและสร้างแรงบันดาลใจให้คนในองค์กรสร้างการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนวิสัยทัศน์ให้ทันสภาพการณ์การเปลี่ยนแปลง ถอดรหัสความคิดจากนามธรรมให้เป็นรูปธรรม สามารถวัดผลได้ตรงตามเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ วิสัยทัศน์ ควรจะมีลักษณะเป็นสิ่งที่สามารถปฏิบัติได้ ที่เป็นตัวกำหนดทิศทางชัดเจนให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถ บริหารองค์กรตามวิสัยทัศน์ได้ แต่จะให้การบริหารโรงเรียนประสบผลสำเร็จและสู่ความเป็นเลิศที่ได้ตั้งที่ได้ ตั้งเป้าหมายไว้นั้นจำเป็นจะต้องอาศัยทักษะในการบริหารอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ ทีมงานที่มีศักยภาพใช้เครื่องมือด้านเทคโนโลยีช่วยส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศได้อย่างมืออาชีพ

5.3.2 ด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์พบว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรได้เรียนรู้และทำสิ่งใหม่ ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเปิดโอกาสให้บุคลากรได้พัฒนาทักษะและความรู้ในด้านต่าง ๆ ช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมภายในองค์กร การสนับสนุนการทำสิ่งใหม่ ๆ ยังช่วยให้บุคลากรมีโอกาสได้ปรับตัวกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับแนวคิดของ จินตนา ตีดวงพันธ์ (2565) กล่าวว่า ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการคิดหาคำตอบได้หลายแง่มุม มีการคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งแปลกใหม่อยู่เสมอ มีวิจารณ์ญาณในการตัดสินใจ สามารถตัดสินใจแก้ไข ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่าง สร้างสรรค์และสอดคล้องกับแนวคิดของ นคร ชูสอนสาย (2565) กล่าวว่าผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์มีความริเริ่มเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการบริหารสถานศึกษาเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น และเจริญรุดหน้าไปสู่ความเป็นเลิศได้อย่าง รวดเร็ว ทั้งนี้เนื่องจากวิทยาการต่าง ๆ ในโลกก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทำให้การมีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ และการมีโลกทัศน์ที่กว้างไกลจะเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษา มีวิสัยทัศน์ สามารถกำหนดภาพอนาคตของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน และเหมาะสมกับยุคสมัยใหม่ ตลอดจนเป็นการกำหนดกลยุทธ์ในการบริหารสถานศึกษา เพื่อนำสถานศึกษาไปสู่จุดมุ่งหมาย จากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

5.3.3 ด้านทักษะการสื่อสาร พบว่า ผู้บริหารควรมีทักษะที่ดีในการสื่อสาร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างความเข้าใจและการทำงานร่วมกันในองค์กร การสื่อสารที่ชัดเจนและตรงประเด็นช่วยให้บุคลากรเข้าใจวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และนโยบายขององค์กรได้ดียิ่งขึ้น ส่งผลให้การทำงานมีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ ผ่องพรรณ พลราช (2560) กล่าวว่า ผู้นำสถานศึกษาจะต้องสามารถสื่อสารที่ดีนำไปสู่การรับรู้ เรียนรู้ ให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันของบุคลากรทั่วทั้งองค์กรตั้งแต่ระดับนโยบายไปจนถึงระดับปฏิบัติการ มีความเป็นผู้นำสามารถกำหนด กลยุทธ์ในการขับเคลื่อนสถานศึกษาจากการสร้างฉันทามติ โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำประชมติเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน และนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และ สอดคล้องกับแนวคิดของ ดาวรุวรรณ ถวิลการ (2562) ที่สรุปว่า การติดต่อสื่อสารนั้น เป็นรากฐานของการสร้างมนุษย์สัมพันธ์ในการทำงานและการสื่อสารที่ดีนั้น จะช่วยให้งานบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

5.3.4 ด้านทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้ฟังที่ดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการฟังอย่างตั้งใจและเปิดกว้างช่วยเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีภายในองค์กร การรับฟังความคิดเห็น ความกังวล หรือข้อเสนอแนะจากบุคลากรที่มีความแตกต่าง เป็นการแสดงออกถึงความเคารพและเห็นคุณค่าในตัวบุคลากร ทำให้เกิดความ

ไว้วางใจและสร้างบรรยากาศที่เอื้อให้บุคลากรรู้สึกผ่อนคลายและพร้อมที่จะร่วมมือในการทำงานมากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ ดันแก้ว ตามัง (2565) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ฟังที่ดี สามารถจับประเด็นจากการฟังได้อย่างดี ร่วมมือทำงานกับผู้อื่นและสนับสนุนให้สมาชิกพัฒนาความรู้ สามารถพูดสื่อสารให้บุคคลอื่นเห็นคล้อยตามและร่วมมือกันเพื่อให้การทำงานบรรลุวัตถุประสงค์ ใช้วาจาหรือการกระทำที่ส่งผลดีต่อการสร้างสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างจริงจัง สามารถเสริมแรงเพื่อให้เกิดการจูงใจและได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น และประชุมกำหนดแผนงานเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการดำเนินงาน และสอดคล้องกับแนวคิดของ แก้วมณี โสพิน (2563) คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ด้านมนุษยสัมพันธ์ คือผู้บริหารต้องสามารถสร้างความเป็นทีมได้ยื้มแน่นแถมใส มีความจริงใจ อธิษาศัยดีและให้เกียรติผู้อื่น รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลทั่วไปมีการเสริมแรงในทางบวกอยู่เสมอ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี มีความเข้าใจ ช่วยเหลือ เอื้ออาทรและเป็นกันเองกับผู้ร่วมงาน

5.3.5 ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยี พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจด้านเทคโนโลยี จัดให้มีการอบรมและพัฒนาทักษะทางเทคโนโลยีสำหรับครู ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในกระบวนการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 และเป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษา การที่ผู้บริหารมีความรู้และเข้าใจเทคโนโลยี จะช่วยให้สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงสามารถแนะนำและสนับสนุนครูและบุคลากรให้ใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดของ ศศิธรดา ยนพัทตร์ (2565) กล่าวว่า ผู้บริหารต้องปรับตัวตามบทบาทหน้าที่ รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 โดยเป็นผู้มีความรู้รอบด้าน มีสติปัญญารู้นตนเอง มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความคิดที่เป็นเลิศในด้านการบริหารงานและบริหารบุคคล ต้องสร้างการเปลี่ยนแปลงให้ทันกับยุคสมัยมีทักษะในการสื่อสารรอบด้าน รู้จักและเท่าทันเทคโนโลยี สามารถนำเทคโนโลยีมาพัฒนาและปรับใช้ในการบริหารงานในด้านต่าง ๆ ในองค์กร และสอดคล้องกับแนวคิดของ ธนาภรณ์ ธาราบรรพต (2565) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้ที่มีหน้าที่ขับเคลื่อนนโยบายและบริหารการศึกษา ต้องพัฒนาตนเองใช้เทคโนโลยีในการบริหารงาน และเป็นต้นแบบในการนำวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีลงสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง โดยอาศัยภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีที่ต้องสร้างการยอมรับเทคโนโลยี นวัตกรรม และการเปลี่ยนแปลงให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษา ให้ความสำคัญยอมรับและนำไปบูรณาการกับความรู้ในศาสตร์การสอนความรู้ในเนื้อหาเพื่อส่งเสริมผลักดันสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครูให้มีความเป็นครูมืออาชีพและกลายเป็นวัฒนธรรมองค์กรไปในที่สุด

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

6.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการ เช่น การประชุมออนไลน์ การใช้แอปพลิเคชัน การติดต่อสื่อสารผ่านทางออนไลน์เพื่อสร้างความคุ้นเคยและฝึกฝนการใช้เทคโนโลยี นอกจากนี้ผู้บริหารควรพัฒนาตนเองโดยเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เพื่อเพิ่มความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยี

6.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก กลางและใหญ่ควรเข้าร่วมกลุ่มหรือเครือข่ายกับผู้บริหารจากหลากหลายโรงเรียน เพื่อแลกเปลี่ยนแนวคิดและวิธีการในการมองภาพอนาคตและการกำหนดเป้าหมาย ซึ่งจะช่วยเสริมความสามารถในการวางแผนและปรับใช้กลยุทธ์ที่เหมาะสมกับขนาดและทรัพยากรของโรงเรียน

6.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่เปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนงาน การตัดสินใจ การกำหนดทิศทางขององค์กร ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีทักษะที่ดีในการสื่อสาร การเป็นผู้ฟังที่ดี ให้เกียรติซึ่งกันและกัน และควรจัดให้มีการอบรมและพัฒนาทักษะและสนับสนุนให้ครูนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

6.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งถัดไป

6.2.1 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

6.2.2 ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของเทคโนโลยีในการพัฒนาทักษะภาวะผู้นำของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสังกัดอื่น

7. เอกสารอ้างอิง

- แก้วมณี โสพิน. (2563). คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของข้าราชการครูในเครือข่ายพันธปัญญา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- คะนิงนิตย์ กิจวิจิ. (2561). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเทพ, 5(1), 33-40.
- จินตนา ดีดวงพันธ์ (2565). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เจษฎา ชวนะไพศาล. (2563). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตทวารวดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี [การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชัยยันต์ เพาพาน. (2559). แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานการเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 12(1), <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/EDMKKU/article/view/56340/46957>
- ดาวรุ่งวรรณ ถวิลการ. (2562). ศาสตร์และศิลป์ทางการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ต้นแก้ว ดามัง, พิมพ์กา ธรรมสิทธิ์ และสุกัญญา รุจิเมธภาส. (2564). การพัฒนาตัวบ่งชี้ทักษะทางสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 6(6), 258-270. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/article/view/249306/168863>
- ธนพัฒน์ ลิ้มไพบูลย์. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณ [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- ธนาภรณ์ ธาราบรรพต. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหาร สถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต1. *การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 3 และ นานาชาติ ครั้งที่ 2*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ธีระ รุญเจริญ. (2559). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา. ข้าวฟ่าง.
- นคร ชูสอนสาย. (2565). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 [วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ผ่องพรรณ พลราช. (2560). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 29 [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- พชรพล คำสมาน, สมบัติ คชสิทธิ์ และชาญชัย วงศ์ศรีสวัสดิ์. (2562). ศาสตร์พระราชาบูรณาการเพื่อการจัดการศึกษาสู่ความสำเร็จในศตวรรษ ที่ 21. *วารสารสิรินธรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม*, 20(2), 227-239.

- พระมหาประยูร ชีรวโร. (2565). วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ. *วารสารบรรณการศึกษาศาสตร์และมนุษยสังคมศาสตร์*, 3(1), 33-40. https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JOB_EHS/article/view/258336/172494
- พงษ์สวัสดิ์ สีหาจันทร์. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรในสถานศึกษา สหวิทยาเขตบูรพาสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- มนต์รัก วงศ์พุทธะ, ณัฐวรรณ พุ่มดี ยิ่ง และพิชญภา ยืนยาว. (2564). ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 2. *วารสารสิรินธรปริทรรศน์*, 22(2), 180-192.
- วิจารณ์ พานิช. (2558). *ทักษะครูเพื่อศิษย์ไทยในศตวรรษที่ 21*. มูลนิธิสดศรีสฤษดิ์วงศ์.
- วิโรจน์ สารัตนะ. (2556). *การวิจัยทางการบริหารการศึกษา*. อักษรพัฒนา.
- ศศิธรดา ยนพัทธ์. (2565). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดนครราชสีมา [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สุวัฒน์ ธรรมสุนทร. (2555). *นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร*. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7. (2567). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567*. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. (2562). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562*. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9.
- อดุลย์ วัชรคูณ. (2557). การศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21: ผลผลิตและแนวทางการพัฒนา. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, 8(1), 1-14. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/GraduatePSRU/article/view/55519/46101>
- อมรรัตน์ จินดา และเอกนถน์ บางท่าไม้. (2559). สภาพปัญหาและแนวทางส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2. *วารสารวิชาการฉบับภาษาไทยสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 9(1), 395-407. <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/54159/44952>
- Krejcie, R. V., & Morgan D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.